

проінформовані про майбутні події, їм потрібно дозволити проявляти тривогу та емоції [5, с. 124–127].

Розлучення – це подвійна психотравматична подія у житті дитини, що зумовлює динаміку негативних явищ: напружену психологічну атмосферу в сім'ї внаслідок дестабілізації емоційних стосунків між подружжям та дисгармонійні батьківсько-дитячі взаємини після розлучення. Така ситуація надзвичайно сильно впливає на психічний стан дитини, а тому потребує спеціальних дій щодо зменшення цього удару та допомоги дітям повноцінно та гармонійно розвиватися. Саме тому головне завдання батьків, що розлучаються, – мінімізувати страждання всіх сторін, що беруть участь. Досить часто найкращий спосіб мінімізувати моральні й емоційні страждання – це звернення (навіть із профілактичною метою) до фахівця, який допоможе дитині справитися зі своїми почуттями, деколи такими, якими вона соромиться поділитися навіть із найближчими.

Список використаних джерел:

1. Тимошук О. Приречені жертви розлучення (стаття) [Електронний ресурс] / Олександра Тимошук // Дзеркало тижня. – № 16. – 26 квітня, 2008. – Режим доступу : <http://dt.ua/articles/53563>
2. Психология семейных отношений с основами семейного консультирования : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е. И. Артамонова, Е. В. Екжанова, Е. В. Зырянова и [др.] ; под ред. Е. Г. Силяевой. – М. : Академия, 2002. – 192 с.
3. Андреева Т. В. Семейная психология : учеб. пособие / Г. В. Андреева. – СПб. : Речь, 2004. – 244 с.
4. Дети в карусели развода. Психология благополучного развода в семье с детьми / С. К. Нартова-Бочавер, М. И. Несмеянова, Н. В. Малярова, Е. А. Мухортова. – М. : ТОО «ТП», В. Секачев, 1998. – 222 с.
5. Фигдор Г. Дети разведенных родителей: между травмой и надеждой (психоаналитическое исследование) / Гельмут Фигдор; перев. Диана Видра. – М. : Наука, 1995. – 376 с.
6. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю : навчальний посібник / наук. ред. та керівник проблем. групи Л. М. Вольнова. – К., 2012. – 275 с.

Наталя Полянецька

Науковий керівник: к. п. н. Ковальчук Н. П.

ВПЛИВ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ПІДЛІТКІВ

На сьогоднішній день у нашому суспільстві велику роль відіграють молодіжні організації, які є особливим середовищем де підлітки набувають досвіду спілкування, засвоює певні соціальні ролі, які не завжди співпадають з тими до яких вони звикли у сім'ї чи у школі. Таким чином

дитячі і молодіжні організації ми розглядаємо як одну із базових основ у соціалізації зростаючого покоління.

Дослідженням різних аспектів впливу молодіжних організацій в Україні займаються такі вчені, як: В. Москаленко, Л. Шелестова, М. Савчин, О. Кравченко, Р. Охрімчук, Ю. Поліщук та ін.

Як зазначає В. Москаленко, соціалізація підлітків у системі молодіжних організацій – це складне явище, яке здійснюється через спільну діяльність, спілкування та саморозвиток. В такому контексті і відбувається фізичне, духовне, статеве і соціальне самоусвідомлення особистості, яке проявляється як готовність людини усвідомлено і самостійно планувати та реалізовувати власну перспективу розвитку [2, с. 56].

Як зазначає М. Савчин, «діяльність в межах соціокультурного поля спілки забезпечує умови для опанування ідеями, цілями і цінностями в молодіжному формуванні. Цілі і зміст діяльності створюють умови для виходу члена спілки молоді на рівень усвідомлення суті перебування його у спілці, відкривають шанс дати свою власну оцінку ситуації з позиції прийняття чи не прийняття цінностей організації. Учений зазначає про необхідність формування у підлітків власного життєвого досвіду власного життєвого досвіду» [1, с. 29].

Тому, діяльність громадської організації ми розглядаємо як рушійну силу соціалізації, як феномен, що приводить до виникнення нових ціннісних утворень, рис характеру, особистісних властивостей, що в ході певної діяльності починають лунати для молоді людини як голос її внутрішньої необхідності.

Змістовний простір молодіжних організації формує новий внутрішній досвід особистості. Зазначений простір стає місцем, де умови розвитку особистості уже не затиснуті і не зафіксовані у стандартних вимогах до поведінки підлітків, а безперервно змінюються. Приймаючи це змістовне середовище вони прагнуть опинитися в новій системі ціннісних орієнтацій і світоглядних уявлень відкриває в собі і для себе невідомі раніше сторони і якості власного «Я».

Виходячи з точки зору Ю. Поліщука, розглядаючи молодіжні об'єднання як важливий засіб соціалізації соціального виховання відзначимо, що вирішальним чинником у цьому процесі є перетворення молодіжного об'єднання у соціально-педагогічну систему, яка сукупністю взаємопов'язаних засобів, методів і процесів необхідних для створення організованого і ціленаправленого педагогічного впливу на формування особистості [3, с. 37].

Прийняття, засвоєння і виконання особистістю функціональної ролі у молодіжних організаціях передбачає засвоєння нею діючої системи внутрішнісередовищних ідеалів і цінностей, мотивацій, принципів, ідей і норм, правил настанов. Соціалізуючий вплив молодіжної організації на зростаючу особистість сприяє засвоєнню нею норм, правил, традицій,

самої організації. В широкому розумінні це і є виховання, яке здійснюється через суму впливів (як спеціально організованих так і стихійних) на психіку людини.

На думку Р. Охрімович, виховання у молодіжній громадській організації відбувається хаотично і непослідовно. Отже мова може йти про систему виховних впливів, які складаються як результат певної діяльності на основі міжособистісних відносин, спілкування і взаємодії. Сутність виховного впливу молодіжної чи дитячої організації визначається насамперед її призначенням, змістом та основними напрямками діяльності [4, с. 89]

Специфіка виховного процесу у молодіжних організаціях полягає в тому, що зміст, мета, шляхи засоби та методи виховання впливають із спрямованості діяльності самої організації.

Отже, соціалізація особистості в молодіжних організаціях визначається ставленням самої особистості до організації і її членів, прийняттям нею норм і правил самої молодіжної організації.

Список використаних джерел:

1. Савчин М. Соціальна психологія. Дрогобич. Відродження. 2000. – 274 с.
2. Москаленко В. В. Скаутська група і формування моральних якостей підлітка // Практична психологія і соціальна робота № 6, 2006 р. С. 1–5
3. Поліщук Ю. Й. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань в Україні [Монографія]. / За ред. Н. Г. Ничкало. – Тернопіль : ТНПУ, 2005, – 432 с.
4. Дитячі об'єднання України у вимірах минулого та сучасного: Довідник посібник / Р. М. Охрімчук, Л. В. Шелестова, О. В. Кравченко та ін. Луганськ, Альма-матер, 2006. – 256 с.

Марина Пономаренко

Науковий керівник: ст. викл. Гарачук С. В.

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Модернізація навчально-виховного процесу у контексті завдань єдиного освітнього простору України орієнтована, в першу чергу, на забезпечення розвитку здібностей школярів, алгоритмічної культури, умінь встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між фактами, обґрунтовувати судження, переводити на математичну мову реальні ситуації тощо.

Аналіз наукових джерел дає змогу констатувати, що математичні здібності розглядаються як: здібності до окремої галузі діяльності [1, с. 314]; «індивідуально-психологічні особливості, які відповідають вимогам навчальної математичної діяльності і обумовлюють успішність оволодіння математикою як навчальним предметом, зокрема, порівняно швидко та легко оволодіння знаннями, уміннями та навичками у галузі математики»